

POSTANOWIENIE

Dnia 26 kwietnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mariusz Łodko

w sprawie z powództwa P. L.
przeciwko Towarzystwu Ubezpieczeń (...) S.A. w W.
o zadośćuczynienie, odszkodowanie i rentę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 26 kwietnia 2021 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 26 lutego 2020 r., sygn. akt I ACa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od P. L. na rzecz Towarzystwa Ubezpieczeń (...) S.A. w W. kwotę 8117 (osiem tysięcy sto siedemnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 27 czerwca 2018 r. Sąd Okręgowy w K. uwzględnił częściowo powództwo i zasądził na rzecz powoda od Towarzystwa Ubezpieczeń (...) S.A. w W. kwotę 820 000 zł wraz z odsetkami tytułem zadośćuczynienia za skutki wypadku komunikacyjnego, w wyniku którego powód P.L., jako pasażer samochodu osobowego, którego kierowca naruszył zasady bezpieczeństwa ruchu drogowego, doznał obrażeń ciała, skutkujących trwałym uszczerbkiem na zdrowiu. Apelacje obu stron postępowania zostały oddalone wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 26

lutego 2020 r. jako bezzasadne. Sąd ten podzielił dokonane ustalenia faktyczne, które przyjął za swoje, jednocześnie wskazał, iż Sąd Okręgowy trafnie zastosował przepisy prawa procesowego i prawa materialnego. W szczególności Sąd Apelacyjny przyjął, iż orzekając w przedmiocie wysokości zadośćuczynienia Sąd Okręgowy kierował się dyrektywami określonymi w art. 445 § 1 k.c. i nadał im właściwe znaczenie.

Skargę kasacyjną wniósł powód, który zaskarżył wyrok Sądu Apelacyjnego w części tj.: oddalającej apelację powoda oraz w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach w całości. Zarzucając naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 445 § 1 k.c. poprzez błędną wykładnię, wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w zakresie zaskarżenia i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez zasądzenie na rzecz powoda od pozwanego dalszej kwoty 500 000 zł tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 17 lipca 2013 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty oraz rozstrzygnięcie o kosztach postępowania przez sądem drugiej instancji oraz o zasądzenie kosztów postępowania wywołanego wniesieniem skargi kasacyjnej, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych. Uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazał na oczywistą zasadność skargi na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną powoda pozwany wniósł o jej odrzucenie, ewentualnie wniósł o odmowę jej przyjęcia, a w przypadku braku takiego rozstrzygnięcia o jej oddalenie jako nieposiadającej uzasadnionych podstaw na mocy przepisu art. 398¹⁴ k.p.c. W każdym z tych przypadków wniósł o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako środek odwoławczy o szczególnym charakterze, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych

w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron (por. postanowienie SN z dnia 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18). Realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowionego w art. 398⁹ k.p.c., w ramach którego Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie występują przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c. okoliczności uzasadniających przyjęcie skargi do rozpoznania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 listopada 2020 r. IV CSK 183/20).

Skarżący uzasadnił potrzebę przyjęcia skargi do rozpoznania wystąpieniem przesłanki przewidzianej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. to znaczy oczywistą zasadnością skargi kasacyjnej ze względu na to, iż w ocenie skarżącego Sąd II instancji dokonał błędnej wykładni przepisu art. 445 § 1 k.c. Oczywiście rażące naruszenie przez Sąd Apelacyjny omawianego przepisu prawa materialnego przejawiać się miało w braku zindywidualizowania przyjętych kryteriów ustalania wysokości zadośćuczynienia w odniesieniu do sytuacji powoda, w szczególności poprzez nienadanie znaczącej wagi takim kryteriom jak: młody wiek poszkodowanego (w dacie zdarzenia 26 lat, obecnie 35 lat) a co za tym idzie - kilkudziesięcioletniej egzystencji powoda w stanie, w którym obecnie się znajduje, tym samym nieodwracalności następstw doznanych urazów, całkowitego uzależnienie powoda od opieki drugiej osoby czy utraty życia rodzinnego.

Sąd Najwyższy, rozpoznając skargę kasacyjną, nie jest trzecią instancją sądową osądzającą sprawę, lecz rozpoznaje skargę kasacyjną w interesie publicznym, wyjaśniając istotne zagadnienia prawne, dokonując wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów bądź usuwając z obrotu prawnego orzeczenia wydane w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwe. Dlatego nie każda skarga może być przyjęta do rozpoznania. Oczywiście zasadności skargi kasacyjnej na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zachodzi tylko wtedy, gdy dla przeciętnego prawnika z samej treści skargi - bez pogłębionej analizy i jurydycznych dociekań - w sposób

jednoznaczny wynika, że wskazane w niej podstawy zasługują na uwzględnienie. Skarżący, powołując się na przesłankę przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. powinien wykazać oczywistą zasadność skargi kasacyjnej przejawiającą się kwalifikowanym charakterem naruszenia przepisów prawa. Nie może powtarzać uzasadnienia podstaw kasacyjnych; powinien wykazać, że zasadność skargi kasacyjnej jest oczywista, a więc dostrzegalna *prima vista* oraz że każdy prawnik bez przeprowadzania wnikliwej analizy powinien dojść do wniosku, że zaskarżone orzeczenie jest jaskrawo nieprawidłowe (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 lipca 2015 r., IV CSK 17/15, LEX nr 1770910).

W skardze kasacyjnej nie powołano argumentów, które mogłyby świadczyć, że w sprawie doszło do oczywistego naruszenia prawa oraz że w wyniku takiego naruszenia prawa zapadło w sądzie drugiej instancji orzeczenie oczywiście wadliwe. Uzasadnienie wniosku stanowi w istocie polemikę z ustaleniami faktycznymi i oceną prawną Sądu drugiej instancji i stanowi próbę zaangażowania Sądu Najwyższego do kolejnej weryfikacji instancyjnej prawidłowości oceny prawnej w sprawie, co nie jest celem postępowania kasacyjnego i nie może skutecznie uzasadniać wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na oczywistą jej zasadność. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego określenie wysokości zadośćuczynienia za krzywdę stanowi kompetencję, której wykonywanie wiąże się z zagwarantowaniem pewnej swobody decyzyjnej sądowi, i z tego względu zakwestionowanie przez Sąd Najwyższy kwoty zasądzonej przez sąd drugiej instancji z tego tytułu może nastąpić tylko w razie rażącego odstąpienia przez sąd odwoławczy od ukształtowanej praktyki sądowej albo pominięcia istotnych kryteriów ustalania wysokości zadośćuczynienia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 lutego 2018 r., I CSK 634/17), czy nieuwzględnienia wszystkich aspektów sprawy, ze skutkiem w postaci rażąco niewspółmiernego określenia jego wysokości (por. kilka z wielu np.: wyroki Sądu Najwyższego z dnia 27 marca 2018 r., V CSK 515/17, z dnia 5 lipca 2018 r., I CSK 74/18, z dnia 13 lutego 2019 r., z dnia 4 lipca 2019 r., V CSK 78/19). O oczywistej zasadności skargi kasacyjnej kwestionującej wysokość przyznanej na podstawie art. 445 § 1 k.c. sumy pieniężnej można zatem

mówić wówczas, gdy w stanie faktycznym danej sprawy, wskutek odstąpienia przez sąd drugiej instancji od ukształtowanej praktyki sądowej albo pominięcia istotnych kryteriów ustalania wysokości zadośćuczynienia lub też nieuwzględnienia wszystkich aspektów sprawy, wysokość ta jest rażąco zaniżona albo zawyżona w stopniu dostrzegalnym w sposób oczywisty (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2020 r. IV CSK 182/20). Argumentacja przedstawiona w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwala na stwierdzenie, że Sąd Apelacyjny dopuścił się tego rodzaju naruszenia. Uwzględnił wszystkie okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia, na podstawie art. 445 § 1 k.c., indywidualizując kryteria ustalania wysokości przyznania zadośćuczynienia w odniesieniu do sytuacji powoda, opisaną przez skarżącego w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w tym jego młody wiek, zarówno w dacie zdarzenia, jak i obecnie oraz prognozowane, wieloletnie jego funkcjonowanie w stanie fizycznym i psychicznym, w którym się znajduje. Argumentacja przedstawiona w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwala na stwierdzenie, że Sąd Apelacyjny dopuścił się tego rodzaju naruszenia.

Ponadto, rozważania zawarte we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania stanowiły w znacznej części powielenie tych samych argumentów, które skarżący zawarł na uzasadnienie zarzutów kasacyjnych, co godzi w funkcję wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, skoro jego rola polega na przekonaniu Sądu Najwyższego przy pomocy zwartego, jurydycznego wyводу, że zaskarżone orzeczenie jest w sposób elementarny nieprawidłowe. W szczególności, że w poglądach orzecznich Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że o przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia określonych przepisów nie prowadzi wprost do oceny, że skarga

kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 kwietnia 2018 r. I CSK 730/17).

Uznać zatem należy, iż wymienione przez skarżącego podstawy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie zachodzą jak również okoliczności sprawy nie wskazują, aby zachodziły inne podstawy przewidziane w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Z tych przyczyn Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia tej skargi do rozpoznania.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c. oraz na podstawie § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. 2018, poz. 265 j.t.).